

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 61.

Ljubljana, petek 13. marca 1936

Leto II.

Ničesar ni bolj potrebnega človeku kakor resnica.

Phédre.

Dnevna pratika

Petek, 13. marca 1936. Katoličani: Rozina. Pravoslavni: 29. februarja 1936. Ivan.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Mr. Sušnik, Marijin trg 5; Mr. Kurlalt, Gosposvetska cesta 10; Mr. Bohinec, Rimska cesta 31.

Vreme

Jugoslavija. Prevlađuje oblačno po vsej kraljevini. Močan veter, široko po Primorju. Temperatura je padla po vsej kraljevini. Zaječar 1 C, Koviljača 19 C.

Napoved za danes: Prevladovalo bo oblačno z močnim južnim vetrom. Deževalo bo mestoma, zlasti v zapadnih krajih. Ozračje se bo nekoliko ohladilo, posebno v severo zapadnih krajih, dočim se bo v vzhodnih nekoliko zvišalo. Sonce vzhaja ob 5.56, zahaja ob 17.40.

Dunajska napoved: Vdor mraza. Toplina blizu ničle ali pod njo. Snežilo bo.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek 13. marca zaprto.

Sobota 14. marca Gosposki dom. Red C.

OPERA

Petek 13. marca Pot okoli sveta. Red B.

Sobota 14. marca Saloma. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Kino

Sloga: Peter.

Matica: Marta. Zvečer koncert.

Union: Na zadnji postaji.

Šiška: Ahasver.

Ideal: Devi jaz in ti.

Radio Ljubljana

Petek, 13. marca. Ob 11: Šolska ura: Stara Kata, življenska slika, 12: plošče, 12.45: vreme, poročila, 13: čas, spored, obvestila, 13.15: plošče, 14: vreme, borza, 18: Ženska ura: O ženski policiji, ga. Stebi, 18.20: plošče, 18.40: Starostna preskrba našega delavstva, g. Češnovar, 19: čas, vreme, poročila, spored, 19.30: Narodna ura: Pomen kmečkega upora Matije Gubca, g. Sistič, 22: 100 letnica rojstva Josipa Stritarja, 22.15: čas, vreme, poročila, spored, 22.30: plošče.

Borza

Za 13. marec

Današnja povprečna vrednost
tujega denarja

	Dinarjev
1 hol. goldinar	29.74
1 nemška marka	17.55
1 belga	7.38
1 šv. frank	14.27
1 angl. funt	216.12
1 am. dolar	43.12
1 fr. frank	2.88
1 Kš.	1.81

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.40
1 nemška marka	14.04
1 angl. funt	250.00

Policijski režim — Novšak 81 m! — Našel je 40.000 Din Kepe oproščena — Samomorvredno brošo — Katarina za Mladiko — Strah Sahare

Badoglio odpoklican?

Njegov odpoklic v zvezi s sedanjo napetostjo v Evropi

Trst, 12. marca. r. Po še nepotrjenih vesteh iz Rima je Mussolini sklenil odpoklicati iz Afrike maršala Badoglia, ki je za generalom De Bonom prevzel poveljstvo nad italijansko armado v Abesiniji. Baje bo zopet prevzel vodstvo glavnega generalnega štaba v Italiji. Za poveljnika čet v Vzhodni Afriki pa je imenovan armadni general Ago. Po najnovejših poročilih je Badoglio že zapustil glavni stan italijanske armade v Makali in došel v Asmaro, od koder odpotuje takoj v Massauo in od tam v Rim. Domneva se, da je ta Badoglijev odpoklic v zvezi s sedanjim zapletenim položajem v Evropi, ko mora tudi italijanska armada biti pripravljena na vsako eventuelnost in je zato Badoglijeva navzočnost kot večšega in izkušenega oficirja nujno potrebna.

Anglija s Francijo

za preventivni umik nemškega vojaštva

London, 12. marca. n. Angleška vlada je odločila, da se postavi brezpogojno na stran francoske zahteve, da Nemčija takoj odpokliče svoje oddelke iz Porenja in da se šele po izvršitvi te zahteve vodijo nadaljni razgovori.

Nihče ne sme dvomiti in sumiti v obtožbo proti Nemčiji. Na londonskem sestanku se ne bo gledalo na dejanje s pravnega stališča, temveč s političnega, da se določi, kakšno škodo je naredil korak Nemčije in da se kolikor toliko ta škoda, ki je najbolj prizadela namene, ki služijo sporazumu, popravi. Velike važnosti je tudi, kakšno razpoloženje

bo pokazala Nemčija proti ukrepom, ki se jih misli izvajati proti njej. Predlogi, ki jih je postavil Hitler, se ne morejo naenkrat sprejeti, temveč jih je treba poprej še pretresti, da se vidi, če bodo res nudili garancijo. Z ozirom mna sedanje dogodke in korake nemške vlade bo treba res velikih energij, da Nemčija dokaže iskrenost svojih ponudb in da prepriča ves svet da so sumnje v njeno iskrenost neopravičene. Ako bo Nemčija v tem smislu pokazala svojo dobro voljo, ki pa mora biti iskrena, potem bodo odprta vrata za vse nadaljnje razgovore, ki bi vodili do utrditve miru v svetu.

Berlin, 12. marca. l. Doznava se, da Nemčija ne bo pristala na



Planica kliče!

zahtevo Francije, po kateri bi morala najprej umakniti čete iz zasedene poreske cone in šele nato voditi razgovore.

Hitler širi svoje ponudbe

London, 12. marca. Tukajšnji »Daily Mail« prinaša razgovor svojega monakovskega doposnika Ward Pricea z nemškim kancelarjem Hitlerjem, v katerem je ta med drugim poudaril:

»Ko sem naglasil, da sem pripravljen skleniti nenapadalne pakete tako na zapadu kakor na vzhodu, pomeni, da nisem pri tem mislil na nobeno izjemo in da se ta moja namera nanaša tudi na Češkoslovaško in Avstrijo. Moja ponudba je tedaj univerzalna ponudba, ki ne vsebuje nobene izjeme. Nemčija pa bi bila vesela, če bi se kaka druga država ponudila kot posredovalec s praktičnimi predlogi za rešitev teh vprašanj. n. pr. Velika Britanija.«

Ta Hitlerjeva izjava je v londonskih krogih naletela na zelo ugoden odmev in je zato verjetno, da bodo Angleži sedaj še bolj silili Francijo k umirjenemu postopanju.

Nemški opazovalec v Londonu

London, 12. marca. Kakor se doznava iz Berlina, je zelo verjetno, da bo kot nemški opazovalec na zasedanju sveta DN v Londonu fungiral v. Ribbentrop.



Dne 17. januarja je svet razveselila novica, da je ekspedicijska ladja »Discovery II.« našla izgubljenega letalca Ellswortha in njegovega mehanika Kenyona. Letela sta nad južnim polarnim ozemljem in sta morala pristati. Ker se jima je pokvarila radio postaja, sta bila od novembra lani do tega dne za svet izgubljeni. Slika kaže otok »Malo Ameriko«, kjer sta čakala na pomoč.

Dnevna kronika

— Ob zlati poroki pri Cenetovih v Rincih je naš list včeraj prinesel rodovnik Podbojevih, v katerega pa se je vstila tiskovna pomota. Treba namreč popraviti, da je hčerka Janca Podboja Amalija soproga (oziroma zdaj vdova) v svetovni vojni padlega profesorja dr. Ivana Mrharja (ne Moharja), čigar sinova sta Bogdan, sodnik v Dolnji Lendavi, in Boris, profesor v Ljubljani.



Velika pomladanska
MODNA REVIIJA
Kazino, od 21.—29. III.

— Naraščaj »Ljubljanskega Sokola« — moški in ženski — priredita 19. t. m. ob 17. uri v društveni telovadnici v Narodnem domu telovadno akademijo. — Članstvo, reditelji in prijatelji sokolskega naraščaja na to prireditve vpljudno vabljeni.

— Umrli so v Ljubljani ga. Alojzija Randl, ga. Viktorija Majerič roj. Voje, v Hotiču pri Litiji ga. Marija Cuderman, pri sv. Jerneju v Ločah gđ. Terezija Leskovar, ter v Novem mestu g. Franc Rajc. Naše sožalje.

— Zdravniške vesti. Zdravnik v občini St. Lovrene na Pohorju g. dr. Lojze Pirnat je napredoval v VIII. položajno skupino. Iz banovinske zdravniške službe je izostal zdravnik banovinske bolnišnice v Murski Soboti g. dr. Emanuel Pertl.

— Nova bolnišnica pod Rožnikom. Včeraj se je vršil komisijski ogled za novo bolnišnico pod Rožnikom. Komisijo so tvorili gg. dr. Zalokar, njegova soproga ga. dr. Zalokar, primarij dr. Meršol, dr. Gerlovič in zastopniki ustanov. Mogoče bi bil za bolnišnico res najprimernejši prostor, kje za hrbtno pogozdenega Rožnika.

— Gospodarsko-kulturno društvo Spodnja Šiška v Ljubljani priredi v soboto 14. marca ob 20. v prostorih gostilne »Stara šola«, Celovška cesta, javno gospodarsko predavanje »O spletnih davčninah«. Vse prebivalstvo Spodnje in Zgornje Šiške vpljudno vabimo, da se tega važnega predavanja udeleži. Odbor.

— Predavanje prof. dr. M. Roša iz Curila o »Materijalno-tehnični podlagi švicarskih predpisov za železobeton iz leta 1935« bo v petek 13. t. m. ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi.

— Zveza za tujski promet sporoča: Olobrera je polovična voznja po naših železnica članom Srbskega železnicekega društva, ki se bodo udeležili svojega obnega zbora v Beogradu, 15. marca tl. Popust velja od 12. do 18. marca tl. — Nadalje je dovoljeno 50% znižanje voznin po naših železnica članom Udruženja p. t. t. zvanikov in služiteljev, ki se bodo udeležili V. svojega kongresa v Splitu 22. in 23. marca tl. Znižanje velja od 18. do 27. III. tl. — Zaradi poplavljo do nadaljnjega ustavljen ves promet na progi Šid—Sremska Rača—Sava, in to med postajo Bosut in Sremska Rača.

— Izprememb v učiteljski službi. Te dni sta bila premeščena učitelja gg. Železnik in Žitko iz Sevnice na Železno goro. Oba sta vzorna vzgojitelja. Vse svoje sile sta posvetila skrbi za napredek mladine. Udeleževala sta se v prostem času pri tukajšnjem Sokolu, zato ju bodo le težko pogrešali. Z Železne gore je bil premeščen v Sevnico učitelj g. Leopold Bonča. Želimo vsem trem učiteljem vse najboljše na novih službenih mestih.

Proračunska seja

mestnega sveta v Ljubljani

Ljubljana, 12. marca. Proračun je važna zadeva in zato je bila še vsaka proračunska seja takorekoč tudi slavnostna. Manjkajo samo tisti, ki res ne morejo k seji, najbolj svečana je pa galerija, ki kaže popolnoma druge obraze, kakor pri navadnih. Tudi na njej so mestni odličniki, a po večini že penzionirani. Na šibko balustrado se naslanja ves okrogel gospod, tako zdravo rdečega in zalitega obraza, da s svojo masno zadovoljnostjo kar demonstrira proti suhim letom krize. Arhitekt Tomažič se plašno ozira na galerijo in računa, kdaj bo balustrada pričela pokati pod temi tremi centi, ki tako prepričljivo govore, da Ljubljana še ni pri kraju. Odahnejo se mestni svetniki, ko se masa premakne in nasloni na solidno zidani steber. Tudi taki so gori, ki bi se gospodom v dvorani radi pokazali, da bi vpoštevali njih zanimanje za požrtvovalni trud za blagor mesta. Govori se pa o sami štednji in skrbnosti kreditov, da je danes le malo upanja na imenovanje in napredovanje...

Od 17. do jutranjih ur

je trajalo, da so proračun spravili pod streho. Hiteli so kakor s senom pred ploho. Na štiri je že šlo, ko je bil proračun sprejet z vsemi glasovi proti štirim. Večina opozicije je namreč že odšla, da so glasovali naposled proti proračunu samo mestni svetniki Peter Klinar, Černe iz Šiške, ki o njem namigujejo, da je Radičev, in pa zastopnika socialističnega delavstva Kralj in Likar iz zadnje klopi na skrajni levici.

Proračun in debata o njem sta pokazala, da tudi novi občinski svet

ne zna coprati

Nič novega ni izumil in odkril ter se je lepo držal že v tisočletjih preizkušene stare, klasične prakse. Že egiptski papirusi in hieroglifi poročajo o najprimitivnejšem in najbolj zanesljivem gospodarskem kalkulu faraonov. Vedno se je obneslo načelo: Znižuj režijo, davščine pa povišaj!

Morda so takim proračunom tudi že prej kdaj rekli »sanacijski proračun«, kakršno etiketo so mu prionali sedaj. Tudi prej so se najbrž kregali na prednike, če sami niso znali najti nič novega, pametnejšega in boljega.

Vsi mora biti proračun, ker se je občin

z inkorporacijo okoliških občin

povečala. Tudi na nove dolgove že mislijo in obžalujejo, da tako naglo ni mogoče dobiti posojila. Plačali bomo več, dobili pa manj. In plačevali bomo še težje, kakor doslej.

Referent m. s. dr. Korun je razlagal, utemeljeval in opravičeval proračun dve uri in pol. Povedal je pač, da v dveh mesecih ni bilo mogoče drugače. Povedati pa moramo, da je bila večina vseh 10 ur prav umerjena in celo krotka, kakor bi bila že malo razočarana, prav tako je bila pa tudi opozicija ves čas mirna in stvarna.

Zadnji trenutek, predno so proračun predložili, so ga še poprav-

ljali z rdečo tinto. Zakaj se torej tako jeze na svoje prednike, saj so že sedaj spoznali, da

brez izprememb ne gre

Preverjeni smo, da bo med letom še večkrat treba pomočiti pero v rdečo tinto... Saj to ni nič hudega, bodo rekli, če se drugače pomagati ne da.

Za klopmi mestnih svetnikov so poslušali izvajanja govornikov šefi mestnih uradov in podjetij. Že večkrat so slišali take govore in neznansko jim je postalo dolgčas. Kakor vsem, toda proračunska debata mora biti, da bodo ljudje spet kaj brali. Visoka okna so bila skoraj premašina, toliko besed je moralo skozi nje! Že s tem so pokazali, da

ne znajo štediti

Zakaj razsipate z modrostjo, ko pa teh dolgih člankov nikdo ne bo čital do kraja.

Mestnemu uslužbenstvu so s krvavečim srcem znižali prejemke, s krvavečim srcem pa so tudi zvišali davščine. To je sanacija, pravijo. Povišanje doklad na neposredne davke od 45 na 60 %, bo zadelo predvsem male trgovce in male obrtnike, ki nimajo nohenih drugih virov. Tudi to so grenko priznali. Inkorporirane občine so nam prinesle toliko dolga, da bo občina imela letos z njimi 2 milijona izplačil.

Dober zgled je dalo mestno uslužbenstvo

a tudi župan in podžupan, ker so si s »požrtvovalno uvidenostjo« takorekoč z veseljem pustili skriti dohodke, podžupanu so pa črtali vse.

Mestne hiše se z namernimi sicer ne amortizirajo, vendar bodo pa že l. 1943. vse neobremenjene in prav lepa, trdna občinska posest.

Vsi izdatki proračuna znašajo nad 103 milijone in pol, da je

12 in pol milijona primanjkljaja

Odtod so zvišanje trošarine, doklad, vodarine in kanalske pristojbine in drugi darovi novega proračuna.

Mnogo je dolgov raznim podjetnikom, trgovcem in obrtnikom, na drugi strani je pa tudi dosti terjatev, predvsem so pa državni uradi in zavodi slabi plačniki in trdovratni dolžniki — zlast elektrarni in vodovodu. Dolgovi nas veljajo 20 milijonov na leto ali petino proračuna.

Kregali se bomo seveda še in — plačali nekaj

nad 10 milijonov več kakor lani

— Kino Sloga predvaja te dni film pod imenom »Peter«. Je to zgodba o mladi deklici, ki se s svojim starim očetom prebija skozi življenje s trdnjo voljo do sreče. Nesrečna usoda je hotela, da postane kar na celem deček, sicer samo preoblečen, vendar okusi vsjo bridkost vajenca. Spozna se z drugim revežem, mladim zdravnikom brez pacientov. Skupaj nato bijeta boj za biti ali ne biti, dokler slučaj ne pomaga, da spozna mladenič v tem mladem porednem dečku zalo mladenko. Konec si vsak lahko sam misli, sreče je kar na cente.

Beseda dneva

Tako je odvrnjena pravica, in pravičnost stoji oddaleč; zakaj resnica je padla na ulicah in poštenost ne more vstopiti. In resnica je redka reč, in kdor se ogiblje hudega, je drugim v plen. (Sv. pismo: knjiga Izaija pro roka, pogl. 59, 14 — 15.)

Razgovori s čitatelji Za enako mero

Ljubljana, 12. marca

Uradniku:

Naša pobuda, naj bi se slovenski davčni uradniki pošiljali dol na jug napraviti red v davčni praksi in spraviti državne finance v ravnotežje, vam torej nič prav ni všeč? Ker bi, kakor pišete, iz tega utegnili nastati praksa, da bi se tudi drugo naše uradništvo pošiljalo službovat v južne kraje...

Zakaj pa ne, prijatelj? Saj smo patriotje in je to naša skupna domovina. Domovini pa je treba služiti, kjerkoli koga potrebuje in kamorkoli ga pokliče. Sicer nam pa verujte, da imata Ohridsko jezero ali pa Šarplanina ravnotako svoje čare kakor Blejsko jezero in Triglava vrhovi. In življenje je tam doli tako silno pocenil!

Mi ne uvidimo, zakaj naj bi naši lepi in zanimivi južni kraji veljali pri Slovencih zgolj kot nekaka kazenska postojanka, oziroma kot nekakšno »prognanstvo« za tega ali onega nesrečnega učitelja, profesorja, sreskega načelnika ali pa politikarja.

Ne. Tu gre za stvar, za interese celokupne javne uprave, za živo potrebo, da bi upravni aparat v vseh delih države tako točno, gladko in zanesljivo funkcioniral, kakor je to pri nas na Slovenskem, po zaslugi tako odlično discipliniranega slovenskega uradništva.

Samo za to gre. Če pri nas finančni aparat tako sijajno posluje, da gre o njem po finančnem ministrstvu ena sama pohvala, zakaj naj bi enako sijajno ne posloval tudi tam doli? To bo pa gotovo le tedaj, če ga vzamejo v roke naši uradniki.

Sicer smo pa mnenja, da bo zelo koristno za našega uradništva, če hodi malo v prakso dol na jug, med brate Srbe. Da se malo iznebi birokratskega duha in se bolj navzame demokratskega duha, ki ga je tam doli brezprimerno več kot pa tu pri nas. Pa da bo izkusil, da je veliko težje jahati s paragrafi kakega samozvestnega in svobodnjaškega šumadinca kot pa pohlevno, preplašeno slovensko dušo.

Glavno vlogo igra mlada igralka Franciska Gallova. Njen veseli temperament si takoj osvoji vsakega gledalca. Zvočni tednik kaže same sodobne zanimivosti: Mussolinija, ko pregleduje svoje najnovejše bombardirke, predpustni karneval v Zagrebu, in druge zanimivosti iz športnega sveta. Kino Sloga si vedno bolj pridobiva svoje stalne obiskovalce, kar je gotovo razultat srečno izbranih filmov ter zvočnih tednikov.

Spominska akademija vojnih dobrovoljcev

Ljubljana, 12. marca

Letos je dvajset let, odkar se je zbrala in oblikovala iz vojnih ujetnikov Srbov, Hrvatov in Slovencev v Rusiji Prva dobrovoljska divizija, ki je dokazala s svojim junaštvom v krvavih borbah v Dobrudži trdno in nezlomljivo voljo za osvoboditev in zedinjenje vseh Jugoslovancev v lastno državo.

Te dvajsetletnice se bodo spomnili vojni dobrovoljci z nizom prireditev, katerih uvod bo Spominska akademija, ki jo bo priredila Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani 17. marca t. l. v veliki dvorani »Zvezde« ob 20. uri. Na izbranem sporedu so spominski govor, deklaracija, pevske in glasbene točke. Sodelujejo ga. Lovsetova, Slovenski vokalni kvintet, g. Petrovič Tone in godba 40. p. polka. — Vstopnine ni.

Opozorjamo vso našo javnost na to pomembno prireditev!

Maribor

Dragocena najdba

Neki deček je prinesel k nekemu mariborskemu zlatarju na prodaj zlato brošo z briljanti. Ker zlatar ni vedel, od kod ima deček brošo, je obvestil policijo, ki je fanta zaslislala. Dečko je povedal, da je brošo našel na tribuni ISSK Maribora v Ljudskem vrtu. Broša je vredna okoli 40.000 dinarjev. Lastnik naj se zgleda na policiji.

m— Narodno gledališče. Petek, 13. marca: Zaprt. — Sobota, 14. marca ob 20. uri: »Kariera kanclista Winziga«. Globoko znižane cene. Zadnjič.

m— Kino. Grajski: Največja opereta »Vesela vdova«. Glasba: Lehari — Union: Prekrasni film »Igra z ljubeznijo«. V glavni vlogi Gustav Fröhlich.

m— Šahovsko prvenstvo. V torek je bilo odigrano predzadnje kolo. Dr. Lipaj je premagal Perglerja. Bien Šuštarja, Konič Mešička, Lešnik Stupana, Sterniša in Dobrila sta igrala neodločeno. Na čelu prvenstva so Stupan, Konič, Lešnik in dr. Lipaj, ki imajo vsi enake izgleda za prvo mesto. Zaključek turnirja bo danes v petek, 13. t. m. ob 20. uri v »Centralu«.

Celje

c— Trgovine bodo na sv. Jožefa odprte v območju celjske občine, in sicer od pol 8. do pol 13. ure.

c— S kolom po glavi je neki moški udaril prejšnji teden zvečer blizu doma 62-letnega posestnika Napotnika Janeza v Šmartnem v Rožni dol. Janez ima hude poškodbe po telesu.

c— Trboveljski slavčki so vse navdušili v Mariboru. V nedeljo, 15. marca bodo v Celju izvajali isti program. Nastopil bo zbor 76 otrok in solistki Rezika in Pepca, ki sta v Mariboru vse navdušili. Koncert bo umetniški dogodek za Celje. Zato opozorjamo občinstvo, naj si nabavi vstopnice že v predprodaji v knjig Goričar.

c— Brezposelnih je sedaj v Celju 782, od teh 73 žensk. Koncem februarja pa je bilo vpisanih 781 brezposelnih, od teh 71 žensk.

c— Delo dobe: 3 hlapci, 1 orodni ključavničar, 1 kovač, 1 hot. kuharica za sezono, 2 privatni kuharici, 3 deklet in 1 služkinja.

c— Umrla je v celjski bolnici v torek 53-letna Marija Belak, mala posestnica v Krivicah, obč. Pilštanj. N. p. v m. Sožalje žalujočim!

Policijski režim

po revoluciji 1. 1848

Ljubljana, 12. marca.

Pomlad je in marčni dnevi so tudi, ko na Dunaju obhajajo obletnico tistih marčnih dni 1848., in še marsikaj drugega je tudi, da je bilo predavanje direktorja Narodnega muzeja dr. Mala v Ljubljanskem klubu res prav vabljivo in aktualno. Že naslov je bil marčno razburljiv, saj je govoril »o dveh prevratih«, namreč o revoluciji 1. 1848. in o reakciji, ki je sledila zmagi svobode, dokler 1. 1860. ni bilo obnovljeno ustavno življenje.

Odlični zgodovinar dr. Mal je prvi odprl dosežaj nedostopne vire tajnih in najstrožje zaupnih prezidialnih aktov ilirskega gubernija v Ljubljani in nam odkril najzanimivejše, doslej

s sedmimi ključi zaklenjene skrivnosti

tedanjega policijskega režima, ko je sedel na prestol 18 letni Franc Jožef.

Metternicha in njegove trabante je sicer vzela revolucija, sistem je pa ostal isti. Burja svobode in demokracije se je plegla v ponižno sapico, ki je vdano pihljala okrog cesarja »po milosti božji«, ko je odstopil »ustavni cesar« Ferdinand. Svobodomiselnje grive pod širokokrajnimi klobuki so ostrigle škarje in na pomadiziranih, poliranih frizurah so se zbleščali cilindri, simbol strahu ali »Angströhren«. Vihrajoče brade junakov z barikad je pristrigel cesarski »Bartregulierungspatent«. Vlada in dvor sta obljubila vse, v resnici so bili pa taki časi, da je bil »orožnik edina oseba, ki si upa na cesti pokazati svojo samozavest«.

Novi cesar je bil v Olomucu, parlament je pa v Kromerizu koval ustavo, ki je bila na oktobra 1849. oktroirana. Že 1851. pa spot popolnoma preklicana in spet uveden absolutizem. Nemški uradniki — Bachovi huzani so skušali

ponemčiti vso državo

in celo Ogrce, ki so bili v boju za svobodo soborci Jugoslovancev. Odrešenik Jelačić je bil 1. 1850. že zavržen. Po Schwarzenbergovi smrti Franc Jožef ni več imenoval ministrskega predsednika, temveč je sam predsedoval ministrskemu svetu!

V ministrstvu se koničilo

tajna policijska poročila iz Ljubljane

Kdor je bil Slovenec, je bil sumljiv rovarjenja. Poslanec Miha Ambrož, planinski poštar Aleksander Vilhar, šentviški župnik Blaž Potočnik ter drugi so v nevarnih preiskavah. Ker so obsojali neznosni policijski režim in celo koketirali z madžarskimi revolucionarji!

L. 1852. so bila prepovedana vsa politična društva in 1853. se je razšlo tudi Slovensko društvo. Oče Bleiweis je bil šrtan iz seznama »sumljivih«. Šele 1860. so delo Slovenskega društva prevzele čitalnice, ki so izgubile svoj pomen šele po svetovni vojni.

Zanimiva so poročila dunajskega policijskega agenta

iz Maribora

Pri svojem sorodniku, navdušenem Slovencu Žerjavu je mož stanoval in goreče poročal o republikanskem prebivalstvu, na Po-

horju je pa izvohal celo komunistične ideje! Ljudstvo je zabavljalo in pošiljalo ministre na vislice, a prevratne ideje in letake so raznašali po vaseh zlasti cunjarji. V Ljubljani je nožar Hoffmann imel v trgovini Kossuthovo sliko, v meč je pa vrezal »Nemce bij!« Ljudje so kaj radi kupovali njegove britve in nože z vrezanimi podobami revolucionarnih žrtev.

Z zlatom vezani Prešernovi verzi »Vremena Kranjem...« so morali izginiti iz »Slona« in študentje so imeli dolgotrajne sitnosti zaradi nagajanja z Ogrci. Koslerjev zemljevid Slovenije je vlada smatrala za propagando za kraljevino Slovenijo, ter ga zadrževala od 1850. do 1860. Vlada je zviševala davke in povsod vohala zapore. Še konservativnemu Slovincu je bilo ozračje neznosno.

Hagen 98 in 97 — Novšak 81 m

Planica, 12. marca.

Slovenci se tudi ob pričakovanih velikih smučskih skakalnih tekmah v Planici kažemo dokaj skromne, kar je pač že naša lepa ali pa nelepa navada. Ta malodušnost in skromnost sta tem manj opravičljivi, če pomislimo, da že ostali mednarodni svet posveča tekmam v Planici kar največjo pozornost, bodisi zavistno ali pa res z odkritosrčno gesto. Planica je namreč samo ena, in ta je naša, je pri nas, in ves svet ve, da je tako. Spričo tega dejstva je že prav, če postanemo malo bolj zavestni in »prešerni« ter dokažemo svetu kako znamo ceniti to svojo veliko pridobitev, ki nas dela v tem svetu »slavne«.

Mednarodni zračni junaki se zbirajo

V Planici je vse v najlepšem redu in odličnem razpoloženju. Prijave mednarodnih skakalnih zvezdnikov so z vsakim dnem številnejše. Doslej se je prijavilo že 23 mednarodnih tekmovalcev, in sicer 8 Avstrijcev, 5 Švicarjev, 5 Čehoslovakov in 3 Norvežani. Poleg le-teh bosta pri tekmah sodelovala tudi oba simpatična trenerja Norvežana Hagen in Oedegaard. Norvežani so prijavili oba brata Ruuda, Sigmunda in Bürgerja ter Olafa Uhlanda, okoli katerega se je lansko leto spletla pravljica, da je v Italiji na neki tamonjski skakalnici dosegel znamko 103 metre. Uhlund bo imel letos v Planici krasno priložnost, da bo opravičil to smučarsko pravljico iz Italije.

Prvi odlični poskusi

Treningi za veliko tekmovalje v nedeljo so se že pričeli. Prvi dan je bilo še nekoliko »treme«, ako lahko tako rečemo. Naša nada mladi Novšak je pokazal, da bo brez dvoma tokrat svojo domovino presenetil in da bo daleč prekosil svoj lanski 74 meterski rekord. Stilno je od lanskega leta zelo napredoval. In tudi poguma ima najmanj dvakrat toliko, in že to je jamstvo, da bo letos med

Jezikovna enakopravnost je kopnela

in širila se je nemškutarija. Policijski režim je odvrčal jugoslovansko dijaštvo od Prage. Prvi slovenski dijak tam je bil Josip Stare, stric dr. Egona Stareta, da sedaj že tretja generacija Staretov studira v Pragi. Sklenili so jih pošiljati v Krakov, vendar so pa tudi tam smeli jugoslovanske dijače celo izgnati.

Svaka sila do vremena — in leta 1860. je oktoberski diplom spel prinesel parlamentarizem. Preporno! Avstrija je že

izgubila

zaupanje narodov

ki so si ob prevratu 1918. na njenih ruševinah zgradili svoje močne države.

Dr. Malovo predavanje je spel potrdilo sloves o nivoju predavanj Ljubljanskega kluba.

svetovno smučarsko elito briljiral tudi naš Novšak.

Drugi dan treningov je bil večeraj že v znamenju senzacij. Skakalnica je bila v odličnem stanju. Sodeč po tem, je treba s sigurnostjo za letos prerokovati 100 meterske skoke. Izjemoma so drugi dan pričeli treningi šele ob 3. popoldne. Na mostiču se je prvi pojavil naš Novšak, ki je v prav lepem skoku sigurno pristal na 69 m. Za njim so skakali Švicarji, ki so sicer znani kot drzni skakalci, vendar prvi dan niso tvegali vsega svojega znanja in poguma. Precizno in najlepše je med njimi skakal naš lanskeletni znanec, simpatični Marcel Reymond. Nato pa sta se zapored pognala oba Norvežana: Hagen je pristal na 82, Oedegaard na 84.

Nov jugoslovanski rekord

Pri drugem skoku so tekmovalci že drzneje rezali zračne višine. Posebno pogumno se je pognal Novšak čez mostič visoko nad skakalnico. Publika, ki že sedaj precej številno prisostvuje treningom, je v onemelosti presenečena čakala za hip. Novšak je ni razočaral, s skokom 81 m je v treningu postavil neoficielni nov jugoslovanski rekord. Tudi Švicarjem je nagelše zaplala tekmovalska kri in so se že z večjo drznostjo spuščali čez zaletišče. Doslej so po 77 metrov z lepim stilom.

Hagen se bliža 100 m

Posebna pozornost pa je veljala nato skokom obeh Norvežanov, ki sta se očitno borila med seboj z veliko ljubosumnostjo. Hagen je po lepem zaletu in krasnem odskoku dosegel najdaljšo znamko dneva — 98 m. Ljubosumni Oedegaard je koj nato pristal na 84. Norvežana sta se še enkrat »udarila«. Tokrat je Hagen odnesel 97, njegov sobojevnik Oedegaard pa 91. Samo nekaj več drznosti in odskoka, pa bi padla 100 meterska znamka.

Senzacionalen preobrat v Kepejevi aferi: Katarina Kepe oproščena

Glavni krivec je bil konjač Vaš

Maribor, 11. marca. Proces proti morilcem Jožefa Kepeja, o katerem smo že obširno poročali v včerajšnji številki, se je nadaljeval v sredo 11. t. m. popoldne in se je končal s senzacionalnim preobratom. Zena umorjenega, Katarina Kepe, ki je po obtožbi sodeč veljala za glavno zasnovateljico umora, je bila zaradi pomanjkanja dokazov za krivdo oproščena, ostali trije obtoženci pa obsojeni.

Kmalu po 15. uri je vstopil v sodno dvorano, ki je bila polna radovednih poslušalcev, veliki senat in takoj nadaljeval z zasliševanjem prič.

Kaj pravijo priče

Najprej je bil zaslišan posestnik Franc Turula, ki je izpovedal, da se Katarina in umorjeni Jožef nista mnogo prerekala, da bi se pretepala, o tem mu je kot sosedu še manj znane. Pač pa je bil Jožef precej vdan pijači, a nasilen ni bil nikoli.

Naslednja priča je bil brat Katarine Kepejeve, ki pa se je odrekel pričevanju. Nadaljne priče, ki so bile bratranec Kepejeve Janez Horvat, sestra umorjenega Rozalija Toplakova, brat umorjenega Nikolaj Kepe, deklica Katarina Biro in še drugi, niso izpovedale nič takega, kar bi bilo izredne važnosti za razvoj procesa.

Še o Pišti

Sodišče je polagalo največjo pažnjo na to, da bi dognalo, ali je Katarina že kdaj prej imela namen streči svojemu rožu po življenju. V tem oziru je bil važen dogodek, ko je nekdo streljal leta 1918. skozi okno na umorjenega moža, o čemer smo že seznanili naše čitatelje včeraj. Vrsta prič je potrdila, da je leta 1918. Katarina imela za ljubčka cigana Pišto Kunštancija ter da je z njim živela kake tri mesece v Budimpešti. Tudi o tajinstvenem strelu skozi okno tisti večer, ko se je vrnila k možu, vedo nekatere priče povedati z vso gotovostjo, da je streljal Pišta. Važna pa je bila izpoved pokojnikovega brata Nikolaja Kepe, ki je bil takrat z njim in Katarino v sobi. Ko je počil strel, je Katarina vgrabila puško in stekla ven, da bi videla, kdo je oddal strel. Ta izpoved je precej omajala domnevo, da bi Katarina takrat vedela o nameri cigana Kunštancija.

Zasledovanje cigana je bilo v tistih razmerah leta 1918. skoraj nemogoče, ker je v Prekmurju vladal anarhizem in so se bili boji med belo in rdečo gardo. Cigan Kunštancij je lahko v zmedbi ušel ter pobežnil v Južno Ameriko, kjer je še sedaj.

Obroč se zožuje

Cepprav nobena priča, razen Katarininih sorodnikov, ni govorila v prilog Kepejeve ter so jo skoraj vsi označevali za žensko, ki je bila na slabem glasu, je bilo proti koncu razprave, posebno pa je ob besedah zagovornikov

slutiti, da je Katarina žrtev ljudske govornice ter da je glavni iniciator zapletenega zločina konjač Ivan Vaš.

Vašev zagovor

Poročali smo že, da je Vaš hotel prepričati sodišče, da včasih ni pripravi pameti ter da je za nekatera dejanja neodgovoren. Skliceval se je, da je bil v vojni ranjen, kar je imelo za posledico, da se mu je pogosto zmešalo. Če pa je izpil nekaj vina, sploh ni vedel, kaj dela. Morda bi bil tak zagovor verjeten, ko bi vse drugače ne povedale priče, ki poznajo Vaša že nekaj let. Nobena ni potrdila, da bi bil Vaš včasih zmešan, pač pa, da velja za zelo inteligentnega človeka, ki je bil že od nekdaj prebrisan špekulant.

Njegova preteklost

Nekatere priče so povedale, da Vaš ni nikoli rad delal. Že pri vojaki je bil velik lenuh, ko pa se je vrnil v Gaborje, je vedno špekuliral, kako bi živel na račun drugih. Pred leti je imel neko ljubico, ki ga je zalagala z denarjem. Ko pa je zaloga denarja prišla, se je ohladila tudi njegova ljubezen. Prišel se je ozirati za novim virom brezskrbnega življenja, dokler ni obstal pri Katarini Kepejevi, ženi umorjenega Jožefa Kepeja.

Peklenski načrt

Pri Katarini je imel Vaš že takoj spočetka svoje načrte. Vedel je, da imata z možem lepo posestvece ter da je Jožef železničarski delavec. Obetalo se mu je lepo življenje ob Katarini, katero je premamila z lepimi besedami, da se je izneverila možu. Imel je toliko lažje stališče, ker Katarina ni nikoli prav ljubila svojega moža. Edina ovira mu je bil torej Jožef ter je kmalu v njegovi glavi dozorel sklep, da se mora znebiti tekmeca. Svojo namero je tudi zaupal Katarini, kar pa je bilo vzrok, da je ona prekinila z njim razmerje. To pa je le še ojačilo Vašovo namero, s katero je onesrečil sebe, spravil s sveta Jožefa ter spravil za zapahle dva človeka, ki ju je premamila pohlep po denarju.

Zločinec — strahopetec

Vaš že spočetka ni mislil na to, da bi bil on tisti, ki bi umoril Jožefa. Skoval je rafiniran načrt, ki bi naj od njega odvrnil vsak sum. Za načrt je z obljubami na 2000 dinarjev pridobil Stefana Sečkarja ter Janeza Hozjana, ter oba natančno poučil, kako morata odgovarjati orožnikom, če bi ju izsledili. Obema pa zabičal, da pod nobenim pogojem ne izdajata njega.

Človek obrača, Bog obrne

Toda ob vsej preračunljivosti, se je Vaš uštel. Pod svoj vpliv je spravil Hozjana ter Sečkarja, ki sta bila sicer poštena fanta ter ju je premamila le pohlep po obljubljeni nagradi. Ko pa je bil zločin izvršen, se je v obeh pre-

budilo kesanje in je pri prvem zaslišanju sta vse odkrito priznala. Bila sta le slepo orodje v rokah rafiniranega Vaša, ki je bil edini in pravi zasnovatelj strašnega zločina.

V kolikor bi naj bila v zločin zapletena tudi Katarina Kepejeva, si je vse najbrže zmisli Vaš, da bi s tem razbremenil sebe. V svoji brezvestnosti ni pomislil, da bi s tem lahko za vedno pogubil povsem nedolžno žensko.

Ko je bilo končano dokazno postopanje, je spregovoril dr. Hojnik.

Obsodite jih!

Dr. Hojnik je v svojem govoru dokazoval krivdo vseh štirih obtožencev ter je za vse zahteval strogo kazen. Opozoril je na pogoste slične zločine v Prekmurju, katere je treba odločno zaježiti. Podrobno je opisal vlogo vseh štirih, ki da so nedvomni krivci.

Oprostite jih!

Zagovornik Stefana Sečkarja dr. Kukovec je prosil za milo kazen, ker je fant zapeljan z denarjem ter pijačo. Le nesreča in naključje sta hotela, da je postal ubijalec. — Hozjana je branil dr. Brandstätter, ki je povdaril, da je bil Hozjan le orodje v rokah pravega morilca Vaša. — Ivana Vaša je zagovarjal dr. Snuderl. Katarino Kepejevo pa zopet dr. Brandstätter. V lepem govoru je naglasil, da je Katarina žrtev neosnovanih ljudskih govoric, ter Ivana Vaša, ki se skuša razbremeniti z izmišljeno skrivdo. Predlagal je oprostiti razsodbo.

Sodba

Senat se je nato umaknil k posvetovanju, obtoženci pa so krčevito lahte pričakovali sodbe. Nekoliko pred 18. uro je zopet vstopil predsednik senata g. Lenart in razglasil naslednjo obsodbo:

Stefan Sečkar je bil obsojen na 12 let ječe, Janez Hozjan na 15



Desno frizer Bettinger iz Frankfurta, ki je dobil prvo nagrado Nemčije za najlepšo frizuro. Levo je pa frizer Nieswand, ki je dobil berlinsko nagrado.

let robije ter trajno izgubo častnih pravic. Oba sta kriva, da sta preudarno umrtila Jožefa Kepeja. Ivan Vaš je bil kot zasnovatelj umora ter glavni krivec obsojen na 20 let robije ter trajno izgubo častnih pravic. Katarina Kepe je bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena krivde in kazni.

Ob razglasitvi obtožbe so obsojeni bridko zaihteli. Katarina Kepejeva pa je bila takoj izpuščena.

Film v nemških šolah. Med državami, ki so začele uvajati v šole filma kot pomožno sredstvo pri pouku, je na prvem mestu Nemčija. V Nemčiji ima že 6644 šol filmske aparature za zvočni film. Lani so Nemci izdelali 60 posebnih filmov za pouk in jih razdelili po šolah v 28.000 kopijah. Tudi na nemških visokih šolah čedalje bolj uporabljajo filme, posebno na medicinskih fakultetah.



V pariški mošeji so pred dnevi proslavili ob navzočnosti bivšega maroškega sultana Mulajja Hafiida mohamedansko versko slavnost abal kebira. Slika kaže sultana na vrtu mošeje med slavnostjo, pri kateri so zaklali ovne in njih meso razdelili med reveže.

Gospodarske vesti

Slaba letina v Primorski banovini se zlasti v sedanjih mesecih kaže v tem, da je po nekaterih vaseh zavladała taka mizerija, da ljudje že sedaj nimajo za najnujnejše življenjske potrebe. Sosedje si sicer med seboj pomagajo, kar se da, toda tudi najpremožnejšim že zmanjkuje. Pred tem dejstvom so vse iznajdljivosti politike opešale in razumljivo je, da so začeli zato ljudje od sile zabavljati na politiko.

Izplačila dividend Narodne banke. Počenši z 10. t. m. so na vseh blagajnah Narodne banke pričela izplačila dividend za preteklo poslovno leto. Dividende znašajo po 350 Din na delnico. Lastniki so že pričeli dvigati svoje deleže.

Zamena delnic Ljubljanske kreditne banke. LKB poziva vse lastnike delnic, da predložijo iste počenši s 16. t. m. v zameno za nove temeljne delnice. Delnice, ki se pa nahajajo pri banki v depozitu, bo banka sama zamenjala.

Na mednarodnih borzah so zadnji politični dogodki vzbudili precejšnji preobrat. V finančnih krogih so bili zavoljo mednarodne politične agresivnosti silno presenečeni in to se je opazilo tudi pri poslih na borzah. Ponekod so nastale manjše panike, na splošno pa je treba ugotoviti, da so tečajni vrednostnih papirjev povsod znatno padli, zlasti za tiste papirje, ki izhajajo iz držav, ki so se v zadnjih dogodkih politično tako agresivno izpostavile.

Revizijo carinske tarife pripravlja poljska vlada. Po obsežni reviziji namerava znatno znižati razne carinske postavke, in sicer zlasti za tiste države, s katerimi ima trgovinske pogodbe na podlagi največjih ugodnosti.

Haloze naposled zvezane s svetom. Po nešteti intervencijah je naposled le uspelo izposlovati, da je ministrstvo za pošte odobrilo telefonsko zvezo s poštam pri Sv. Vidu, v Podholniku. Sv. Andraž in Sv. Barbari. Gradnja telefonske proge bo pričela v kratkem. Zanimivo pa je, da so za gradnjo največ prispevale same prizadete občine.

Banovinske doklade znižane. Dobro bi bilo, če bi mogli to zapisati za Slovenijo. Zal, sporočamo, da se je to zgodilo le v dunavski banovini, kjer so na banovinskem zasedanju ob priliki proračuna znižali banovinske doklade za 5 %.

Zakaj toliko »Gospodarskih slog«? Časniki poročajo, da je bila v nedeljo v Ljubljani ustanovljena še ena »gospodarska sloga«, in sicer sloga dr. Mačka. Tako imamo sedaj v Sloveniji že več takih gospodarskih slog. Zakaj je pametno tako cepljenje sloge in enotnosti, je težko naravnost povedati, ker bi se človek takoj zapletel v politiko, vsekakor pa je treba ob tej priliki naglasiti, da taka nesložna složnost ne bo slovenskemu kmetu mogla v tisti meri koristiti, kakor bi mu lahko, če bi bila res složna.

Privilegirana agrarna banka v Beogradu bo imela svojo redno letno skupščino 19. maja. Med ostalim bodo tudi volitve v upravni odbor, za kar vlada veliko zanimanje in »previranje« kot temu pravijo v hrvaških časnikih.

Mož, ki je delal Franciji veliko preglavic

Beli Tuareg — strah Sahare

Angleški tajni agent John Barrington objavlja pravkar poročilo, ki razkriva tajnost belega Tuarega, ki je bil dolga leta strah Sahare.

Pravi gospodarji puščave

Ali zares vladajo Evropejci v tistih neizmernih peščenih puščavah in samotah med Nigerijo in Marokom, vzhodno Timbuktuja in južno Alžirja? Samo navidezno! Pravi gospodarji Sahare so tudi danes še Tuaregi, tisti rjavi sinovi puščave.

Kakor od furij gnani drviijo na brzih konjih in vztrajnih kameilah od ene karavanske ceste do druge. Rojeni so v sedlu. In izdajajo se zdaj za mirne poštene vodnike karavan, zdaj zopet so tihotapci s hašišem (mamilom) in trgovci s sužnji. So ponosni in pogumni možje, toda take okrutnosti, da je to za evropske pojme nepojmljivo. S silo orožja jih ni mogoče obvladati. Pa si Francija in Anglija pomagata s tem, da sta vso Saharo prepredli z mrežo tajnih agentov, da so oblasti vsaj pravočasno poučene o temnih načrtih Tauregov.

Grozna najdba

Šef tajne službe v Sahari Francois Ducane je bil z dvema najboljšima pomagačema na poizvedovalnem pohodu. Naenkrat je opazil v precejšnji razdalji človeka, ležečega na pesku, ki ga je smatral za Arabca. Zdirjal je na konju tja.

Ko pa je moža, ki je ležal z obrazom na zemlji, obrnil na hrbet, se je zgrozil. Bil je belec. Njegove očesne votline so bile prazne — izdrti so mu bile oči! Mož je umiral, z zadnjimi močmi je mogel Duncanu samo še pošepetati, da je Marcel Lucien, mož tajne službe, in da je padel v roke belega Tuarega. — »Bodite oprezní... Tuaregi kujejo temne načrte...« To so bile zadnje besede nesrečnega agenta.

Drzen podvig

Dvajset ur pozneje sta dva legijonarja skrbno preoblečena kot Taurega — odhajala iz trdnjave In Salah. Bila sta to Anglež John Barrington, od katerega je to poročilo, in Amerikanec Mac Cann. Njun cilj je bilo najbližje taborišče Tauregov, ki se je nahajalo v gorovju Ahaggar. Neki star Arabec, ki mu je Barrington nekoč rešil življenje, se je ponudil za vodnika. In res se jim je posrečilo, da so neopaženo prešli skozi ozemlje Tauregov. Nekega večera je Arabec pokazal na bel šotor v daljavi in je pošepetal agentoma: »Tam je bili Tauregi! Naj vaju Allah varuje!« — On sam je izginil.

Zašla v past

Ko sta prijezdila do šotora, jima je stopil nasproti belec v noši Tauregov: »Dober večer, gospoda! Da si ne bosta delala nikakih iluzij, vedita: z mojo vednostjo in po mojem načrtu sta v svoji malo uspešni maski prešla skozi ozemlje Tauregov, ne da so vaju ustrelili. Toda izvolita vstopiti — zaenkrat sta moja gostja!«

Po večerji jima je pripovedoval roman svojega življenja. Njegovo ime je Filip Donaldson. Služil je v tujski legiji, a se je nekaj pregrešil in je potem iz kaznilnice Biribi skupno z nekim tovarišem pobegnil. Na svojem begu sta padla Tauregom v roke. A niso ju usmrtili, ampak so njemu ponudili, naj postane njihov poglavar, ker da je njihovemu prejšnjemu poglavarju tako podoben. On je v to privolil, čeprav si je bil svest, da od tu ne bo več zanj pota nazaj.

Pojasnil je tudi agentoma, zakaj ju je neovirano pustil priti semkaj: naveličal se je tega življenja in si želi nazaj v civilizacijo, če mu obljubijo prosto pot in nekaznovanje. Da, zaveda se svojih zločinov, toda oslepitev ubogega Luciena se je zgodila brez njegove vednosti.

Sporazum

in 6 dinamitnih patron

V nekaj minutah so se možje na podlagi te ponudbe sporazumeli. Toda, ko je Donaldson stopil pred šotor in tam zbranim Tauregom naznanil, da dovoljuje tujcema svoboden odhod, je zadel na ogorčen odpor. Nekaj minut pozneje se je že razvilo hudo streljanje. Donaldsonu je slednjič uspelo med njegovimi podalniki napraviti zmešnjavo s tem, da je šest dinamitnih patron z užgano vrvico vrgel med nje. — In tako so vsi trije belci srečno ušli...

Vojno sodišče pa je kljub vsem prošnjam Barringtona in Mac Canna belega Taurega obsodilo na smrt. Nato pa je sledila intervencija preko justičnega ministrstva v Parizu, po kateri je bil ta skrivnostni mož na prikrit in še ne docela pojasnjen način izpuščen na svobodo... Od tedaj o belem Tauregu ni bilo več slišati, izginil je neznano kam.

Mlad oče

V vasi Kiras (Grčija) je 32-letna dekla Teodozija Adoklis porodila dečka. Oče tega otroka je sam še otrok, ker je to niti še 11 let stari svinjski pastir Agaton Parridi iz iste vasi. Teodozijo so zaprli zaradi zapeljavanja mladoletnega, čeprav je mladi oče takoj izjavil, da hoče poročiti žensko, ki je skoraj trikrat starejša od njega.

Zagrozil je in storil

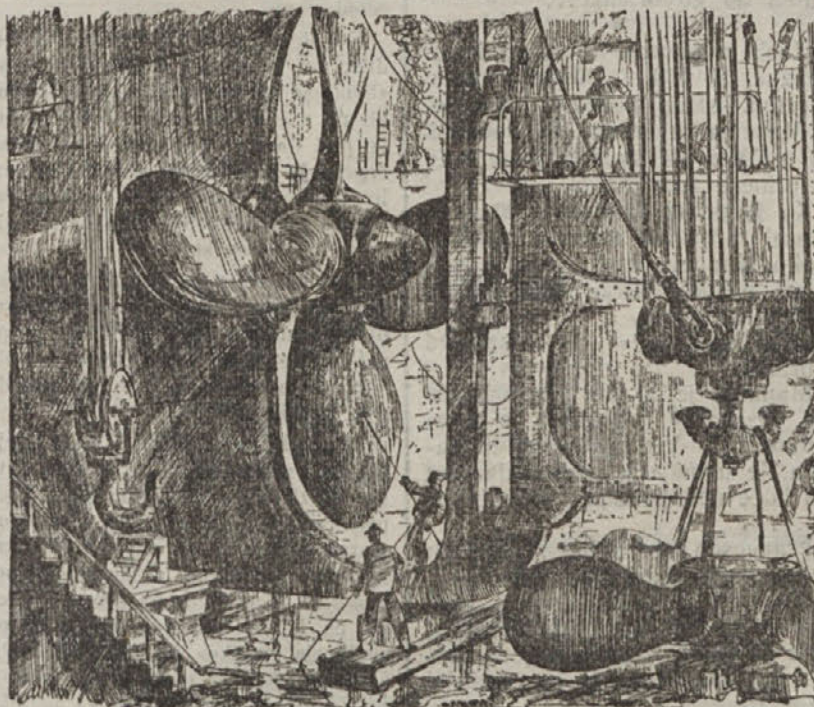
Križevci, 12. marca.

V Vrbovačkem Logu so pri kmetu Mate Franceviču kopali v vasi. Mednje je prišel neki Franjo in brez povoda pričel kopače zmerjati in nadlegovati. Gospodar Mate ga je pričel zlepa miriti in ga je ljubeznivo pozval, naj odide iz vinograda in naj nikar še naprej ne izživa. Razkačnega Franja je ta gospodarjev poziv do skrajnosti razdražil ter mu je zalučal v obraz: Živ ne boš dočakal jutrišnjega dne.

Kmet Mate na to grožnjo ni dosti dal in se je zvečer brezskrbno vračal proti domu. Za grmom skrit pa ga je na cesti dejansko počakal Franjo. Ko je prišel Mate vstrie njega, je planil nanj in mu brez besede razklal s sekiro glavo. Ko so vaščani čez nekaj ur izvedeli za grozno dejanje, so poiskali Franja in ga hoteli linčati. Pred maščevanjem sosese so ga z največjo težavo rešili orožniki, ki se jim je Franjo sam javil.

Tragedija v Mayerlingu. Pariški Nero film je izdelal film o tragediji avstrijskega prestolona slednika Rudolfa, ki se je ustrelil v Mayerlingu. V Avstriji in Belgiji so ta film prepovedali, na posredovanje same Rudolfove žene, ki živi zdaj v Belgiji.

Ali je življenje na Marsu? Podjetje Paramount je dalo v promet nov film, ki prikazuje življenje na planetu Marsu.



Velike ladje morajo v veliko čistjenje, ko se nabere na vljaku in drugod morska trava in debele plasti školjk. Slika kaže orjaško ladjo v delavnici ob čistjenju. Delavci so kakor muhe ob orjaku

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

65

Tereza in Manuela sta se utrujeni vrnili z neke zabave v Dundeeju. Manuela je takoj odšla spat, Tereza pa je pričakovala svojo sobarico, ki jo je bila poslala, naj poišče, da-li so že našli Beatrico.

Tereza je odgrnila zavese pri gasnilu luč. Mesečina je blede razsvetljevala sobo.

Ko je tako sama sedela v napoli dračni sobi in premišljevala, jo je nenadoma obšel čuden nemir in strah. Globoka tišina, ki je vladala po vsej hiši, ji je težko legla na dušo in nehoti je napeto prisluhnila v noč. Toda ničesar ni bilo slišati...

Ni je več vzdržalo sredi sobe. Počasi je vstala, stopila k oknu in se zagledala v jasno zimsko noč.

Naenkrat se je zdrznila. Zazdela se ji je, da se pri nekem drevesu premika senca. Tereza je napolnila oči in zdaj razločila moža, ki je slonel ob drevesu. Takoj nato je opazila še dva moža, ki sta se bližala vili.

Bleda kot zid se je odmaknila od okna.

Toda ta ženska, ki je doživela že toliko pustolovstev in že tolikokrat bila v smrtni nevarnosti, se je hitro zbrala. Hladnokrvno je stopila k pisalni mizi in iz predala vzela precej veliko usnjeno vrečko.

Nato je tiho smuknila v pred-sobo, hitro nataknila topel kožuhi, na glavo kapuco in skozi kuhinjo, od koder so vodile ozke stopnice na dvorišče, prišla do zadnjih vrat. Te je oprežno odklenila in se kakor mačka splazila iz hiše. Nekaj časa je oprezovala v noč, potem pa se je sklonila za stebri zidne ograje, ki je bil zavrt v popolno temo.

Ni ji bilo treba dolgo čakati. Kmalu je opazila tri postave, ki so se previdno bližale vili. Stisnila se je še bolj v ograjo, čakaje, kaj bo. Videla jih je, kako so se ustavili pri vratih, takoj nato pa izginili v notranjost vile.

Zdaj je vedela dovolj — in naglo je izginila v noč.

★

Tereza se je že čisto srečno izmotala iz kočljivih položajev in tudi zdaj je delala vse premišljeno. Hitela je po poti, ki je vodila h gradu lorda Hudsona. Prepričana je bila, da bo srečala sobarico, ki jo je bila poslala tja, mogoče tudi Pitta.

Ni se zmotila. Kmalu je zagledala sobarico, ki je hitela proti domu.

»Ah, gospodična,« je vzkliknila presenečena sobarica. »Kaj pa se je zgodilo?«

»Kasneje ti vse povem. Kje je Pitt?«

»Nikjer ga nisem videla — toda...«

»Kaj?«

»Gospodično Hudsonovo so našli — živo!«

Tereza je kar otrpnila od začudenja.

»Saj ni mogoče!« je zastokala. »Slučajno sem slišala, kako si je služinčad pripovedovala, da jo je danes rano zjutraj neki možki pripeljal domov... Pa da je

bil to skrivnostni človek s krinko na obrazu...«

Tereza je komaj zbrala toliko moči, da se ni zgrudila od strahu.

»Kaj praviš? Mož s krinko? — Torej jo je on rešil? Ha — ne bo me našel. Beživa!«

»In gospodična Manuela?« je vprašala zbegana sobarica.

»Zdaj ji ne morem več pomagati. Glavno, da sem se sama rešila. Denar sem vzela s seboj. — Le pojdi z menoj, tu blizu poznam varno skrivališče.«

LEPA JETNICA.

Minula sta še dva dneva, odkar je Jack privedel Manuela na »Tenor«, in je Tereza pobegnila pred njegovim maščevanjem.

Že dva dni je živela Manuela v smrtnem strahu, ki ga je še bolj krepila zavest, da je Jack napel vse sile, samo da najde njeno prijateljico Terezo.

In ko jo najde in pripelje sem, tedaj pa pride tisto grozno, strašno...

Napočil je tretji dan njenega strašnega zavora. Toda zdaj se je Manuela spremenila. Iz njenih črnih oči je sijalo novo upanje. Kaj neki je povzročilo tako nenadno spremembo? — Bili so to čudni pogledi njenega čuvarja.

Jack je namreč odredil za stražarja Manueli svojega mladega pomagača Italijana Francesca, ni pa pri tem pomislil, da ni varno, da Francesco straži — žensko! Kajti proti ženskim čarom ni bil ta mlad Italijan kaj malo odporen...

In baš ta usodna Jackova napaka je dala Manueli novega poguma. Odkar je opazila, kako jo njen čuvar naskrivaj sočutno gleda, je sklenila pridobiti si te zdaj poslala v boj tudi svojo prega dečka. Poleg svoje lepote, je predenost.

Ceprav je bil oba dneva, odkar je bila izročena njegovemu varstvu, strogo resen in ni znil besediče, je vedela, da ga bo pripravila tudi še do kaj več, ne samo do govorjenja...

★

Jack in skoraj vsi njegovi pomagači so bili v Dundeeju ali v Perthu, iskaše pobeglo Terezo. Manuela je ležala na postelji in pričakovala svojega ječarja, da ji prinese zajtrk.

Ko je prišel Francesco in postavil zajtrk na mizo, je zaslišal kako Manuela hrope. Stopil je k njeni postelji in jo nekaj časa molče opazoval.

»Kaj vam je?« je naposled vprašal.

Manuela je skoraj zavriskala od veselja — Francesco je spregovoril! — Vendar pa se ni ganila, le ustnice je premikala, kot da hoče nekaj reči, in dalje hropela...

Francesco se je nagnil k njej: »Ali želite kaj? Ste bolni?«

Na licih je začutil njen topli dih in kri mu je vzvalovila. Zdaj šele je videl, kako lepa je njegova jetnica. Tedaj jo je zaslišal šepetati:

»Moj Bog — te strašne muke — naredite konec — hitro!«

Francesco se je vzravnil in ho-

tel oditi, toda ni se mogel ganiti od ležeče lepote, ki je zdaj stegnila proti njemu svoje bele roke in ga pričela mlo prositi:

»Oh, Francesco, usmiliti se — naredite konec tem mukam — usmrtite me! — Recite svojemu gospodarju, da sem vas napadla — da ste se morali braniti — usmiliti se — Francesco!«

»Ne morem — tudi če bi hotel!« je razburjeno odgovoril Francesco. »Ladja je na dnu reke in ne morete pobegniti!«

Manuela se je vzravnila na postelji.

»Kje je tisti človek s krinko? Hočem govoriti z njim!«

»Ni ga tu — zdaj išče vašo prijateljico.«

Za gospodinje

Kuhanje čaja

Dober, okusen čaj ni odvisen zgolj od svoje kakovosti, ampak tudi od tega, kako ga pripravimo. Najfinejši in najdražji čaj je lahko za nič, če ga nismo pravilno skuhal.

Da boš znala pripraviti dober čaj, si pred vsem zapomni to, da moraš vzeti vedno sveže vode. Postana, sparjena in že prekuhana voda ti bo čaj samo skvarila na okusu.

Nadalje je važna tudi posoda. Najbolje je, da uporabljaš za kuhanje čaja vedno eno in isto posodo, v kateri ne kuhaš nobenih drugih jedil ali pijač. Posoda za čaj mora biti kar je le mogoče čista in ne sme biti niti najmanj kaj mastna. Zato jo moraš vedno tudi pomivati v popolnoma čisti vodi, v kateri še nisi pomivala nobene druge posode.

Čaj pripravi takole: Zavri vodo, to se pravi, ko voda zavre in zavalovi, vrzi noter čaj, a takoj odstavi in pokrij. Čaj mora nato pokrito stati eno minuto, toliko da zadobi pravo barvo in da se lističi usedejo na dno. Na to ocedi čaj v pripravljeno skodelico.

Nikakor ne smeš pustiti, da bi se čaj v vodi kahal, to je, da bi voda dalje vrela, ko si že vrgla noter čaj. Istotako pa tudi ne smeš pustiti čaja predolgo stati, ampak, kakor že rečeno, največ ena minuta zadostuje. Čaj, ki je stal predolgo, nima dobre okusa niti lepe harve, ker je voda izvela iz lističev tudi česlovino; česlovina pa pokvari okus in tudi želudcu ne prija, posebno slabotnemu želodcu ne.

Ko si čaj ocedila oziroma precedila, mu takoj daj potrebno količino sladkorja in limone ali ruma ali vina ali pa mleka. Kakor ga pač kdo hoče piti. Če stoji čaj grenak dlje časa, čeprav je že oceden, potemni vseeno in izgubi na okusu; a že poslan čaj ostane enako svetel, in okusen tudi, če je dlje časa stal.

Pravilna mera je: ena čajna žlička čaja na liter vode, to je za štiri skodelice, oziroma štiri osebe. Če je pa čaj slabše kakovosti, treba seveda vzeti malo več čaja, t. j. poldrugo do dve žlički.

Po naših krajih ljudje le malo pijejo čaj tudi z mlekom. A to je zelo okusna in zlasti za otroke in stare ljudi priporočljiva pijača. Čaj z mlekom moraš pripraviti na enak način, kakor gori povedano, a mu dodaš potem štiri žlice mleka na eno skodelico ali pa lahko tudi več mleka in pa sladkorja, kolikor je pač treba. Pri čaju z mlekom je treba manj sladkorja. Za stare ljudi pa tudi za bolnike zelo krepilna pijača je čaj z mlekom, ki mu dodaš še žličico konjaka ali pa ruma.

Iz domačih gajev

Ivan Robida:

Brodar

Po Savi vozi mlad čolnar,
po Savi vozi mlad brodar,
v krmilo se upira;
lovi se veter mu v laseh,
iskri se solza mu v očeh,
in duša mu umira.

Saj zvon zapel je od bregov,
saj zvon zapel je do čolnov.
Kdo ve, čemu pozvanja? —
Če drugi ne, pa ve čolnar,
če drugi ne, pa ve brodar,
kaj zvonov glas oznanja.

»Čemu bi brod ustavljal svoj,
čemu korak napravljal svoj
na kršno prodovino?
Nevestica — nezvestnica —
ti sladka moja ljubica —
ostavljam očevino!« —

Po Savi vozi mlad čolnar,
po Savi vozi mlad brodar.
Kam dereš? Si li blazen? ...
V vrtincu veslo se vrti,
ob skali tok šumeč hrušči
in žene čolnič prazen.

Ivan Robida se je rodil 1871. v Ljubljani, tu tudi končal gimnazijske študije, medicinske pa 1897. na Dunaju. Sedaj deluje v Ljubljani kot psihiater. Svoje čase je bil precej plodovit pisatelj in pesnik, mnogo se je bavil z dramatiko in dramaturgijo. Kot književni kritik je sodeloval pri Ljubljanskem zvonu, Domu in svetu ter raznih dnevnih. Njegove pesmi so izhajale od 1890. leta v Ljubljanskem zvonu, Vesni, Domu in svetu, Zvončku, v samostojni knjigi pa je izšla dramska pesnitev »Rože ob poti«. Očitni so sledovi Cimpermanove dobe in šole. Dasi ga šolske čitanke niso sprejele med oficijelne poete, bo vendar marsikatera njegova pesem ohranila trajno ceno. »Brodarja« je objavil Ljubljanski zvon XX., 1900., str. 422.

Astrološka napoved

za 13. marec.

Za poklicno življenje je današnji dan ugoden. Uslužbenci bodo pri šefih našli naklonjenost in razumevanje za svoje želje in potrebe. Tudi za opravke pri oblastnikih in v uradih dober dan. Slab je za javno in družabno življenje. Ne bo pravega razpoloženja. — Ljubezen danes ne stoji v dobrem znamenju. Pretijo konflikti. (V splošnem razpoloženje kakor včeraj.) Ženske se bodo počutile nesrečne. Marsikatero bo obvezala misel in želja, da bi šla daleč kam po svetu. Sploh bodo ljudje danes imeli nagnjenje do potovanja. Za duševne delavce, zlasti za tiste, ki se ukvarjajo s filozofskimi, verskimi in okulturnimi problemi, je dober dan. Delo jim bo napredovalo.

— Halo doktore, zakaj pa nisi pozdravil Novaka, ali sta sprta?

— Pomisli vendar, ta nesramnost! Včeraj smo ga povabili k nam na večerjo, pri kateri si je tudi pokvaril želodec. Ampak on se je danes šel zdraviti k drugemu zdravniku!

Železnica Ljubljana — Sušak zagotovljena?

Ljubljana, 12. marca. Današnji »Slovenski dom« objavlja naslednjo veselo vest iz Beograda:

»Vlada je na včerajšnji seji sprejela tudi zahtevo, da se zgradi normalnotirna železnica Črnomelj - Vrbovsko s čemer dobi Slovenija zvezo z morjem. Ta proga se bo začela graditi še letošnje leto«.

Če bo vest potrjena, je torej padel projekt podaljšanja kočevske železnice in prodrli izpremenjeni prvotni Klodičev projekt, ki bi vezal Črnomelj z Ogulinom. Sedaj sprejeti projekt veže Črnomelj z Vinico in se pri Vrbovskem obrne proti Sušaku, medtem ko bi bila zveza pri Ogulinu ugodnejša za Dalmacijo.

Razen tega je tudi določen kredit za zgradbo veterinarsko-bakteriološkega zavoda v Ljubljani in tudi za ljubljansko bolnišnico in umobolnico na Studencu je določenih 5 milijonov.

Skupščina odgodena

Beograd, 12. marca. — Nar. skupščina je včeraj definitivno zaključila proračunske razprave ter pri zaključnem glasovanju odobrila celotni proračun s 185 proti 1 glasu. Obenem s proračunom je bil sprejet tudi finančni zakon z vsemi spremembami, ki jih je predložila vlada. Med temi spremembami je tudi nekaj takih, ki se nanašajo na Slovenijo.

Kmetijska zbornica

Tako ima v finančnem zakonu kmetijski minister pooblastilo za ustanavljanje kmetijskih zbornic. Posamezne zbornice se bodo po uredbi, ki jo sme izdati kmetijski minister, ustanovljale z odlokom bana po zaslišanju banskega sveta.

Nove ustanove v Ljubljani

Trgovski minister ima pooblastilo, da se v člen 2. pod zadnjo točko uredbe o strokovnih šolah vpiše kot nova točka: Ženska šola za ročna dela na srednji tehnični šoli v Ljubljani. Kmetijski minister pa ima pooblastilo, s katerim se mu določa kredit za zgradbo veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani.

Spremembe zakona o učbenikih

Prosvetni minister ima pooblastilo, da lahko menja zakon o učbenikih iz leta 1929. To pooblastilo se glasi: »Pooblašča se prosvetni minister, da lahko v soglasju z ministrskim svetom z uredbo z zakonsko močjo spremeni zakon o učbenikih za narodne, meščanske, učiteljske in srednje šole z dne 27. sept. 1929.«

Spremembe občin

Notranji minister ima pooblastilo, da sme v roku šestih mesecev izvršiti prekomasacijo občin, njihovo združitev in razdružitev ter jim določiti njihove sedeže. Enako sme nanovo določiti meje srezov v okviru banovin. Minister za socialno politiko

Razširjenje francoske vlade

Pariz, 12. marca. r. V Parizu so se širile vesti, da se bo sedanja vlada razširila s sprejetjem treh ali štirih novih ministrov brez portfelja. Politični krogi te vesti demantrajo.

Berlin se še ni odločil

Berlin, 12. marca. l. Nemška vlada še ni poslala svoje odločitve glede svoje udeležbe na zasedanju DN v Londonu. Nemška vlada, kot trdi dobro poučeni krogi, bo počakala prej rezultatov konference sil-podpisnic lokarnskega pakta. Von Ribbentrop se trenutno nahaja še v Berlinu, mogoče pa je, da bo, če Nemčija ne bo dala pozitivnega odgovora, odšel na zasedanje DN le kot opazovalec.

Ankara, 12. marca. c. V kratkem prispe semkaj novi francoski ambasador Ponce, ki je bil dosedaj generalni rezident v Maroku.

se pooblašča, da sme razmejiti teritorialni delokrog obstoječih privatnih društvenih blagajin; med drugimi tudi društvo »Merkur« v Ljubljani.

Ljubljanska bolnišnica

Isti minister se pooblašča, da lahko pri SUZORJU v Zagrebu najame posojilo 25 milijonov za dozidavo in prezidavo nekaterih bolnišnic, med katerimi sta tudi splošna bolnišnica v Ljubljani in zgraditev ženskega oddelka v umobolnici na Studencu. Za izvedbo teh del je določenih pet milijonov.

Politični zakoni

Končno je v finančnem zakonu tudi pooblastilo vladi, da brez sodelovanja skupščinskih odborov izda politične zakone, tako zakon o tisku, zakon o zborovanjih in shodih ter zakon o volitvah narodnih poslancev.

Proračun je bil že snoči dostavljen senatu, ki se sestane jutri, da določi dnevni red sedanjega zasedanja. Po končani proračunski razpravi se je opozicija včeraj spet vrnila v skupščino. Posegla je glasila v debato o poročilu imunitetnega odbora, ki je, kakor znano, z 11 proti 8 glasovom sklenil, da se poleg sedmih že izročilih poslancev izročila sodišču še poslanca Tanasije Dinič, ki se nahaja v tujini, in dr. Srpk Vukanović. V imenu vladne večine je podal poročilo o tem vprašanju posl. Mihajlo Leševič, za opozicijo pa Borivoje Džurić. Ker se je po sklepu vladne večine tudi poročilo imunitetnega odbora obravnavalo po skrajšanem postopku, sta imela ob vsakem poročilu govoriti samo po en zastopnik vladne večine in en zastopnik opozicije. Na izvajanja posameznih govornikov je odgovoril notranji minister dr. Anton Korošec. Pri glasovanju je vladna večina odobrila izročitev navedenih dveh in vseh ostalih sedem poslancev sodišču.

NAJNOVEJŠA POROČILA

Neguš zbira armado

Boji se nadaljujejo — Desije evakuirano

Adis-Abeba, 12. marca. a. Agencija »Radio« poroča s severnega bojišča: Cesar Haile Selasije se je včeraj popoldne vrnil k svoji vojski ob jezeru Ašangi. Čete, ki so se do sedaj zbirale, so zasedle v teku zadnjih dveh dni vse strateške postojanke, ki so v zadnjem cesarjevem vojnem načrtu označene kot važne točke. Bedda je še v abesinskih rokah in Italijani še niso izvršili nikakega večjega napada, pač pa so jo včeraj bombardirala italijanska letala in porušila več hiš. Ker je kraj evakuiran, ni bilo nikakih žrtev.

Ras Kasa je po cesarjevem nalogu utrdil nove postojanke na skrajnem jugozapadu Tembijena. Tudi ras Sejum ima tu svoje nove postojanke. Rasa Sejuma in Kasa bosta tu skušala zadržati italijansko prodiranje proti šakoti. Na skrajnem levem krilu, kjer se je ras Imru umaknil preko reke Takaze, so Italijani že prodrli do reke Takaze, dočim so jo pri kraju, kjer poveljuje ras Buruj, že prekorčili. Boji so se v tem delu zopet pričeli.

Italijani prodirajo počasi po Tembijenu in proti jezeru Ašangi.

Trenutno v Tembijenu ni bojov v velikem obsegu. Nekateri dedžas-mrači nadlegujejo s svojimi oddelki italijanske oddelke pri čiščenju v Tembijenu. Srditi boji pa se v kratkem zopet prično.

Iz Des'ja poročajo, da je mesto že popolnoma prazno in da je vse prebivalstvo bežalo v gore. Na severno fronto je zadnje čase odšlo 8.000 vojakov.

Demantira se vest, da so imeli Abešinci pri zadnji bitki v Tembijenu okoli 20.000 mrtvih. V resnici jih je padlo samo okoli 1.500.

V Adis-Abebi je prebivalstvo pripravljeno, da vsak trenutek beži iz mesta, čim bi zopet prispela kako vest, da se bližajo italijanski letalci.

Na južni fronti med Ganale-Doria in Vebi-Sebeli ni bilo nikakih važnejših dogodkov, pač pa italijanska letala vsak dan bombardirajo abesinske postojanke. Izgleda, da se je general Graziani odločil, da na južni fronti ne bo pričel z ofenzivo, dokler se vrše operacije na tigrejski mbojišču.

Tudi v Ogadenu ras Nasibu ni bil nikakih večjih bojov. Boji se vrše le med stražami.

Za ideje DN

London, 12. marca. n. Prijatelji DN so sklicali za 22. t. m. konferenco, na kateri bodo razpravljali o sredstvih za močnejšo propagando idej DN s pomočjo širokih narodnih slojev. Konferenca bo v hiši lorda Cecila.

Izgredi v Madridu

Madrid, 12. marca. d. V madridskem predmestju Fuente de Valgas je zopet prišlo do izgrediv. Grupa mladih ljudi je zažgala neko kapelo, v kateri je zgorel tudi svečenik.

Tatovi Razgrajaci

Ljubljana, 12. marca. Policija je bila danes prijavljena tatvina dveh hranilnih knjižic, ena za vsoto Din 36.000 — na ime Jenko Albina, številka 68.964; ter druga za vsoto Din 5.800 — na ime Jenko Pavla, štev. 79.557. Obe knjižici sta od »Ljudske posojilnice« v Ljubljani. Tat bo na brže skušal prodati obe knjižici, zato policija pred nakupom svari.

Nočni razgrajaci našemu mestu še vedno ne dajo miru. Sedaj, ko smo zamašili žrela avtohitupam, se pa oglašajo človeške hupe. Tulijo, kot da je še vedno predpust, ne pa resni postni čas. Posebno center mesta je središče razgrajanja. Ne pomaga ne pendrek ne zaporil. Policija bo še strožja, če ne bo miru in reda.

Rimski senat

Rim, 12. marca. i. Danes popoldne ob 15. uri se sestane senat. Na dnevnem redu so razni zakonski načrti.

Sofulisova lista

Atene, 12. marca. t. Kralj Jurij II. je sprejel v avdienco vodjo liberalne stranke Sofulisa. Sofulis je pri tej priliki predložil kralju listo nove vlade, v kateri bi bili zastopani še vsi vseh strank razen Venizelosa. Ministrski predsednik bi bil Sofulis sam. Istočasno je Sofulis izjavil, da je pripravljen pomagati pri sestavi neutralne vlade, kateri na čelu bi bil Demerdzis, če bi ta vlada dala gotove garancije v pogledu zunanje politike.

Seja angleške vlade

London, 12. marca. n. Seja ministrskega sveta bo danes ob 11. uri. Na tej seji se bodo določile smernice govora, ki ga bo dal Eden na sestanku sil podpisnic lokarnskega pakta.

Novi transoceanski avioni

London, 12. marca. n. Minister zrakoplovstva je odobril gradnjo dveh novih avionov s 4 motorji in 12 cilindri, vsak po 400 konjskih sil. Avioni bodo opravljali transoceansko službo. Naj večja brzina je 200 milj na uro, a akcijski radij je 3000 milj.

Samomor za Mladiko

Obupancu je brzovlak odrezal glavo

Ljubljana, 12. marca. Davi je Ljubljano razburila vest, da se je zopet v obupu utrgalo v smrt mlado življenje. Tržaski brzovlak št. 658 je pridiral v Ljubljano z zamudo 130 minut, tako da je vozil mimo čuvajnice v Tivoliju ob 5.50 zjutraj. Vlakovodja je dajal čuvaju neke znake, vendar ta radi brzine in dima ni razumel, kaj hoče vlakovodja. Ko pa je nato po službeni dolžnosti obšel progo, je našel pri km 433.7 za Mladiko mladšega možkega.

Odrezana glava

Glava je bila od trupa gladko odrezana, sicer pa ni bilo videti drugih poškodb. Čuvaj je o strašni najdbi obvestil oblast. Na kraj nesreče je takoj prispela komisija, ki je pri mrtvecu našla listnico, v njej pa koledarček in nekaj računov. To je bila vsa zapuščina nesrečnega mladega človeka. Po legitimaciji, ki so jo našli, so ugotovili, da je mrtvi l. 1916. rojeni brivski vajenec Bogomir Gerbec.

Zrtev časa

Mladenič je sin železničarja iz Ljubljane, obrti pa se je učil pri ne-

kem mojstru na Tyševi cesti. Kaj je gualo nesrečnega mladeniča v smrt, še ni ugotovljeno. Nekaj se šušlja o nesrečni ljubezni, nekaj o bedi, pravi vzrok pa bo najbrže tičal v splošni razrvanosti današnjih razmer, ki jemlje že mladini za življenje potrebno ravnovesje. Ji ruši ideale in jo tako tira v obup in smrt.

Kam plovemo

Pomlad je že itak čas samomorov in mnogo dobrih, a notranje šibkih ljudi podleže. Pri tako malem narodu kakor smo mi, pa bi bilo pač nujno potrebno, da se vsi, ki so v to poklicani, začno resno baviti z vprašanjem naše mladine in skušajo najti vsaj zanj leka, ako že nam starim ni pomoči. Ob trpkem dogodku je vse naše mesto presunjeno in želi, da bi vsaj ta mlada žrtev ne padla zaman.

Dva stara železničarja sta se tam ob progi zamišljeno pogovarjala.

— Pomlad to dela! je dejal sivolasi železničar.

— Kriza je, je dodal njegov sobesednik.

Oba sta imela prav.

Sveti Gregor je ptičke poženil...

Pa začnimo spet verjeti v pomlad

Ljubljana 12. marca. Letos nemara staro kmetško pravilo ne velja. Pomlad, ki naj bi se v prirodi ne glede na koledar začela danes, je prišla že v dneh, ko smo sicer še radi iskali toplote za pečjo.

Letos je ne iščemo. Saj je že brstelo in poganjalo tam pred sv. Matijem, ki letos ni ledu naredil niti razbil. Vzlic temu pa vendar iščemo utehe, iščemo ljudi, iščemo človeka v sebi. Bog ve, kako to pride. Nekateri dolže sončne pege, drugi si domišljajo, da se je mamica zemlja nekam nerodno nagnila. Bodi kakorkoli: Ljudi je malo in še manj je takih, ki so tako srečni, da najdejo človeka v sebi.

V takih dneh prede trda tudi reporterju. To se pravi, ne tudi zato, da bi ne imel o čem pisati, ampak zato, ker bi moral pisati o samih neveselih in mrkih rečeh. Tatvin in ubojev, tolovažtev in golufij in zablod nikoli ne manjka. Narobe. Preveč jih je in človeku se leže lasje, ko jih posluša.

Pa bi rad reporter bil kdaj vder in nasmejati. S pomlajenim srcem in vedrim pogledom stopi zjutraj na ulico. E, saj je danes sv. Gregor! Na Reslievi cesti se mlade, sveže zasajene breze pripravljajo za pomlad. Torej vendar nekaj veselega. Človeku odleže, da bi kar požvižgal, ko srečuje ljudi, ki hite po opravkih. Srečanje z mladim profesorjem. Hvala Bogu! To so ljudje idealizma in vere v življenje.

Pa govoriva. O življenju, o poklicu, o šoli, o mladini. Pravkar je bila konferenca. Uspehi? Ah, ni da bi govoril, pravi profesor. Ali je sploh mogoče v teh razmerah govoriti o delu? Mladi ljudje gagajo, hirajo, propadajo. Zakaj? Radi beže. Kje naj otrok — mladenič študira, če mora čisto pred odhodom v šolo poskrbeti za svoj vsakdanji

kruh? Kako naj ga profesor ocenjuje, ko pa ve, da fant ni mogel delati. Daj mu torej dobro oceno, ker itak veš, da bo — poginil. Ali pa mu dai slabo oceno, da bo poginil še prej. Samo v tem je vprašanje. Na znanje se ni mogoče ozirati, ker veš, da si ga ne ulegne pridobiti.

Reporter strmi.

— Kajne, ste pričakovali kaj drugega? Žal, vam ne morem ustreči. Šel sem na šolo z idealizmom, ki ga pozna mladost. V nekaj letih ga mi je življenje popolnoma ubilo. Najbolj odkrito vam govorim, ako priznam, da mi je vse umrlo. Če sem morda sam še pošten, sem samo zato, ker nimam prilike — postati nepošten.

Sredi vse bridkosti in tegobe se motovili otroci, majhni in veliki. V teh očeh pa še sijalo sonce in ta srca še čutiljo praznik. Sv. Gregor je ptičke poženil... Tako toplo je človeku sredi otroškega vrveža, tako prijetno, da pozabi vse, kar je slišal in videl bridkega, pa začne spet verjeti — v pomlad.

Okno in vrata

Tehnične terminologije 3. zvezek pod naslovom »Okno in vrata« je pravkar izšel v založbi Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcije Ljubljana. Drobnoknjižico je za tisk pripravil terminološki odsek ob sodelovanju priznanih strokovnih in jezikovnih strokovnjakov. Naslov sam pove, da vsebuje ta slovarček zbirko izrazov za številne sestavne dele in delce okna in vrat. Namenjena je knjižica strokovnjakom, dobrodošla pa bo tudi onim, ki jim je za razvoj in napredek slovenskega jezika. Slovarček se dobiva pri tajništvu sekcije, Gledališka ulica 8/IV ter v vseh knjigarnah. Cena mu je Din 12.—.

V znamenju kmetijske sloge

Ob nedeljah doma!

Zagreb, 12. marca

Na Hrvatskem dobiva kmetijska gospodarska sloga vse mogoče faze. Brez dvoma, misel o gospodarski samopomoči je zajela vse hrvatsko podeželje in se kmetje obnašajo brez izjeme silno disciplinirano. Posebno simpatično se odraža dejstvo, da so tu kmetje res složni in ne potrebujejo dveh ali celo treh slog, kakor delamo to mi Slovenci, ki smo znani v svoji nesložnosti, za katero nas kmetje po drugih banovinah prav nič ne zavdajo in nas zavoljo te tipične slovenske specijalitete z razočaranjem motrijo.

Hrvatska gospodarska kmetijska sloga je v svoji borbi za dvig cen

vzela sedaj na piko tudi nedelje. Živilski obrtniki in prodajalci so že predhodno sklenili, da v nedeljo ne bodo prodajali. Tej odločbi so se priključili sedaj tudi kmetje, ki so sicer doslej deloma prinašali v nedeljo na živilski trg razne drobnarije. Predsednik hrvatskega delavskega saveza je včeraj naslovil na vse kmete proglas v katerem jih prosi, naj v nedeljo ne nosijo več na trg svojih pridelkov. Pozivu so se kmetje simpatično odzvali in tako pričakuje Zagreb, da v nedeljo ne bo prišel v mesto noben kmet. Za tozadevno disciplino in pokorščino bodo kmetje sami poskrbeli in meščani bodo sami zase preživeli prvo nedeljo brez gostov s podeželja.

Pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščenecv

Ljubljana, 12. marca

Pod naslovom: »Pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščenecv in njegovo razširjenje na vso državo« je izdala in založila Zveza društev privatnih nameščenecv obsežno brošuro, ki jo je, kakor pravi izdajateljica v uvodni besedi, zahtevala aktualnost vprašanja razširjenja pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščenecv na vso državo in novelizacije veljavnega pokojninskega zakona.

Tozadevna akcija je že izvedena med interesi, zlasti pa med privatnimi nameščeneci v ostalih pokrajinah naše države izven Slovenije in Dalmacije.

Prvi večji poskus javne debate o tem vprašanju, glede rešitve katerega si nameščeneci sami niso edini, je bila anketa interesentov in socialnopolitičnih delavcev, ki se je vršila na pobudo ljubljanske Delavske zbornice 20. februarja 1935. v Ljubljani. Anketa je bila posvečena bolniškemu in pokojninskemu zavarovanju zasebnih nameščenecv. Gradivo te ankete je priobčilo ljubljanska Delavska zbornica v posebni brošuri.

Brošura, ki jo je pravkar izdala Zveza društev privatnih nameščenecv, je nekaka spopolnitev in nadaljevanje te diskusije. Vsebuje tehtne in temeljite referate in izjave socialnopolitičnih delavcev in slovenskih na-

meščanskih organizacij, ki zaslužijo vso pozornost s strani merodajnih faktorjev.

Izmed razprav omenjamo v prvi vrsti članek pomočnika direktorja Pokojninskega zavoda za nameščenecv v Ljubljani dr. Janka Kötla, ki podaja objektivno in poučno sliko o ustroju in delu Pokojninskega zavoda, kakor tudi o sistemu in principih pokojninskega zavarovanja samega. Ivan Tavčar, podpredsednik Pokojninskega zavoda za nameščenecv v Ljubljani, pa podaja izrpen odgovor na vprašanje: »Kako naj se razširi pokojninsko zavarovanje nameščenecv na vso državo?«, ki se dotika vseh podrobnosti tega aktualnega problema, ki je pa ostal nerešen, kakor pravilno ugotavlja pisec, predvsem zaradi ozkosrčnih pogledov na naša socialna vprašanja in socialne potrebe sploh.

To potrebno brošuro, ki jo priporočamo odgovornim v upoštevanje, zaključujejo razna mišljenja nameščenskih organizacij v Sloveniji o razširjenju pokojninskega zavarovanja.

— »Kikiriki«, zabavno in duhovito Lothar-Wodeousovo veseloigro bodo ponovili v Šentjakobskem gledališču v nedeljo 15. t. m. ob 20.15. V glavnih vlogah nastopijo Grgurevičeva, Vera Šubičeva, Battelino, Lavrič. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10—12 in od 15—17 ure.

MALI OGLASI

GOSPODIČNO sprejem na stanovanje takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Glasa naroda«.

Zelo ugodno kupujemo zlato in srebro pri Ig. Jan. — grajski urar — Maribor.

Gospoda na stanovanje in ev. hrano sprejemem pod zelo ugodnimi pogoji. — Mir, dobra postrežba in domačnost. Ponudbe na »Glas naroda« pod: »150«

Hranilne knjižice prodate ali kupite najboljše potom moje pisarne. Solidno poslovanje. Priložite znamko Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Tel. 38-10.

Knjigovodja — bilancist, popolnoma samostojen, tudi na kartotečnem (Ruf) sistemu, strokovnjak, vreden in natančen z dolgoletno prakso, želi stalnega nameščenja kjerkoli. Tudi za nekaj ur dnevno. — Predpogoj samo solidne in boljše firme. Cenj. ponudbe pod »Sigurnost 251« na upravo lista.

Zenitve in možitve boljših krogov posredujemo najvestneje Razpošiljamo informativne prospekte proti predplačilu Din 10.— v poštah znamkah — diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Naročite takoj prospekte! »Rezpro« Zagreb — pošta 3

Makulturni papir

v večjih množinah

dobite v upravi »Glasa Naroda«